

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (descriptive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความรุนแรงของการบาดเจ็บ และความวิตกกังวลของผู้บาดเจ็บตามการรับรู้ของผู้บาดเจ็บ และพยาบาล หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐาน และความรุนแรงของการบาดเจ็บกับความวิตกกังวลตามการรับรู้ของผู้บาดเจ็บ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจรที่มารับการรักษาในหน่วยอุบัติเหตุ-ฉุกเฉิน จำนวน 380 ราย และพยาบาลในหน่วยงานอุบัติเหตุ-ฉุกเฉิน จำนวน 23 ราย ที่ให้การพยาบาลผู้บาดเจ็บกลุ่มตัวอย่าง ในโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในภาคใต้ เลือกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงตามคุณสมบัติดังนี้ คือ ผู้บาดเจ็บที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป มีสติสัมปชัญญะ สามารถติดต่อสื่อสาร พูดคุยรู้เรื่องดี และยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม จำนวน 3 ชุด คือ ชุดที่ 1 สำหรับผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจร ประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบประเมินความรุนแรงของการบาดเจ็บ และแบบประเมินความวิตกกังวลตามการรับรู้ของผู้บาดเจ็บ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.88 และ 0.84 ตามลำดับ ชุดที่ 2 สำหรับพยาบาลในหน่วยงานอุบัติเหตุ-ฉุกเฉินที่ให้การพยาบาลผู้บาดเจ็บกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบประเมินความรุนแรงของการบาดเจ็บ และแบบประเมินความวิตกกังวลของผู้บาดเจ็บตามการรับรู้ของพยาบาล มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.97 และ 0.94 ตามลำดับ แบบประเมินความรุนแรงของการบาดเจ็บดัดแปลงมาจาก แบบประเมินความรุนแรงของการเจ็บป่วยของสมพร (2541) และแบบประเมินความวิตกกังวลดัดแปลงมาจากแบบประเมินความวิตกกังวลของการ์เบอร์สัน (Gaberson, 1991) และชุดที่ 3 สำหรับผู้วิจัย หรือผู้ช่วยวิจัย ในการประเมินความรุนแรงของการบาดเจ็บตามระบบคะแนนการบาดเจ็บแบบ RTS ของแชมเปียน และคณะ (Champion et al., 1989) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐาน ส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน (Spearman rank-order correlation coefficient) และเปรียบเทียบความแตกต่างด้วยสถิติแมนวิทนี-ยู (Mann-Whitney U) ผลการวิจัยพบว่า

1. ลักษณะข้อมูลทั่วไปของผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 66.84 มีอายุเฉลี่ย 28.25 ปี (S.D.=12.95) ช่วงอายุที่พบมากที่สุดคือ 15-29 ปี ร้อยละ 66.05 มีอาชีพหลักคือ อาชีพรับจ้างมากที่สุด ร้อยละ 46.32 รองลงมาคือ นักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 22.63

ส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 81.58 มีสถานภาพโสด ร้อยละ 57.63 มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา มากที่สุด ร้อยละ 31.11 รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ป.ว.ช ร้อยละ 27.37 และที่พบน้อยที่สุดคือ ไม่ได้เรียนหนังสือ ร้อยละ 3.42

ผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจากรถส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัว/เดือน น้อยกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 46.05 รองลงมา คือ 5,000-10,000 บาท ร้อยละ 39.74 และน้อยที่สุดคือ มีรายได้มากกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 14.21 ความเพียงพอของรายได้ ส่วนใหญ่ร้อยละ 55.26 มีรายได้เพียงพอ และร้อยละ 9.47 มีเหลือเก็บ สำหรับสิทธิในการรักษาพยาบาลพบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 51.05 ใช้สิทธิพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ รองลงมา คือ จ่ายเงินเอง ร้อยละ 27.89

2. ลักษณะการบาดเจ็บ ผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจากรถส่วนใหญ่เป็นคนขับขี ถึงร้อยละ 64.74 รองลงมาเป็นคนโดยสาร ร้อยละ 32.63 ลักษณะของการเกิดอุบัติเหตุจากรถ ส่วนใหญ่ร้อยละ 56.58 เกิดจากการชนกับรถยนต์/รถจักรยานยนต์ รองลงมา คือเกิดจากการล้ม/คว่ำเอง ร้อยละ 31.32 และที่พบน้อยที่สุดคือ ตกจากพาหนะ ร้อยละ 1.32 ผู้บาดเจ็บส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการได้รับอุบัติเหตุจากรถ และประสบการณ์ในการใช้บริการในหน่วยอุบัติเหตุ-ฉุกเฉินมาก่อน ถึงร้อยละ 54.21 และ 65.79 ตามลำดับ ลักษณะของการบาดเจ็บที่พบบ่อยที่สุดคือ มีแผลถลอก ร้อยละ 78.68 รองลงมาคือ มีแผลฉีกขาด ร้อยละ 40.53 และกระดูกแตก/หัก ร้อยละ 22.11 ระดับความรุนแรงของการบาดเจ็บตามระบบคะแนนการบาดเจ็บ RTS ส่วนใหญ่ร้อยละ 99.74 บาดเจ็บเล็กน้อย และผู้บาดเจ็บส่วนใหญ่ ร้อยละ 80 เป็นผู้บาดเจ็บประเภทที่แพทย์จำหน่ายกลับบ้าน

3. ลักษณะทั่วไปของพยาบาลในหน่วยงานอุบัติเหตุ-ฉุกเฉิน พบว่าเกือบทั้งหมดเป็นเพศหญิง คิดเป็น ร้อยละ 91.30 ช่วงอายุที่พบบ่อยที่สุดคือ 21-30 ปี ร้อยละ 60.90 และช่วงอายุที่พบน้อยที่สุดคือ 41-50 ปี ร้อยละ 17.40 โดยมีอายุเฉลี่ย 32.3 ปี (S.D= 6.94) ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 65.22 รองลงมา คือ ปริญญาโท ร้อยละ 21.74 ประสบการณ์การทำงานโดยเฉลี่ย 10.61 ปี (S.D= 7.65) ประสบการณ์การทำงานที่พบบ่อยที่สุด อยู่ในช่วง 1-5 ปี ร้อยละ 39.13 รองลงมา คือ มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปี ร้อยละ 30.43 ส่วนประสบการณ์การทำงานในหน่วยอุบัติเหตุ-ฉุกเฉินโดยเฉลี่ย 6.13 ปี (S.D= 6.55) ซึ่งส่วนใหญ่ ร้อยละ 47.83 มี ประสบการณ์การทำงานในหน่วยอุบัติเหตุ-ฉุกเฉิน อยู่ในช่วง 1-5 ปี การได้รับการอบรมทางด้านจิตสังคม พบว่าพยาบาลส่วนใหญ่ ร้อยละ 60.87 ไม่เคยได้รับการอบรมทางด้านจิตสังคมมาก่อน

4. ระดับความรุนแรงของการบาดเจ็บตามการรับรู้ของผู้บาดเจ็บ อยู่ในระดับรุนแรงมาก ระดับความรุนแรงของการบาดเจ็บตามการรับรู้ของพยาบาล อยู่ในระดับปานกลาง

5. ความรุนแรงของการบาดเจ็บตามการรับรู้ของผู้บาดเจ็บ และพยาบาล มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01

6. ระดับความวิตกกังวลของผู้บาดเจ็บตามการรับรู้ของผู้บาดเจ็บ อยู่ในระดับมาก ส่วนระดับความวิตกกังวลของผู้บาดเจ็บตามการรับรู้ของพยาบาล อยู่ในระดับปานกลาง
7. ความวิตกกังวลของผู้บาดเจ็บตามการรับรู้ของผู้บาดเจ็บ และพยาบาลมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
8. เพศหญิง และความรุนแรงของการบาดเจ็บ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความวิตกกังวลของผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
9. ความเพียงพอของรายได้ มีความสัมพันธ์ทางลบกับความวิตกกังวลของผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
10. อายุ และระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลของผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจร

ข้อจำกัดในการวิจัยครั้งนี้

1. ผู้บาดเจ็บที่ศึกษาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ มีสติสัมปชัญญะ สามารถพูดคุยสื่อสารได้ จึงเป็นผู้บาดเจ็บที่มีอาการไม่รุนแรงทำให้ข้อมูลที่ได้ไม่สามารถเป็นตัวแทนของประชากรที่ศึกษาอย่างแท้จริง
2. ผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจรมักจะมาครั้งละหลายคน ซึ่งในบางครั้งพยาบาลต้องให้การพยาบาลผู้บาดเจ็บครั้งละหลายคนต่อเนื่องกัน ทำให้มีเวลาเพียงเล็กน้อยในการประเมินความรุนแรงของการบาดเจ็บ และความวิตกกังวลของผู้บาดเจ็บแต่ละราย การประเมินอาจจะไม่เป็นไปตามการรับรู้ที่แท้จริงของพยาบาล
3. ผู้บาดเจ็บส่วนหนึ่งได้รับการประเมินความวิตกกังวลขณะนอนพักรักษาในโรงพยาบาล เป็นการประเมินการรับรู้ย้อนหลังถึงเหตุการณ์ในห้องฉุกเฉิน ผลการประเมินที่ได้อาจจะไม่ตรงกับ การรับรู้ที่แท้จริงในขณะที่อยู่ในห้องฉุกเฉิน

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ 2 ประเด็น คือ ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ในการพยาบาลผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจรในหน่วยงานอุบัติเหตุ-ฉุกเฉิน พยาบาลควรให้การพยาบาลผู้บาดเจ็บ โดยคำนึงถึงปัจจัยที่แตกต่างกันในแต่ละบุคคล ได้แก่ เพศ ความเพียงพอของรายได้ และการรับรู้ความรุนแรงของการบาดเจ็บ ซึ่งพบว่ามีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลของผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจร
2. พยาบาลควรให้ความสำคัญกับการประเมินปัญหา ความรู้สึก และความต้องการที่แท้จริงของผู้บาดเจ็บ เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนการพยาบาล ได้สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของผู้บาดเจ็บทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ และให้การพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ แม้ว่าต้องจำกัดด้วยระยะเวลา และสถานการณ์ที่เร่งรีบ ช่วยให้ผู้บาดเจ็บมีความวิตกกังวลลดลง
3. บุคลากรทางการพยาบาล โดยเฉพาะพยาบาลที่ปฏิบัติงานในหน่วยอุบัติเหตุ-ฉุกเฉิน จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีความรู้ ทักษะและตระหนักถึงความสำคัญในการดูแลผู้บาดเจ็บทั้งทางด้านจิตสังคมควบคู่ไปกับการดูแลทางด้านร่างกาย จึงควรจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับการพยาบาลทางด้านจิตสังคมเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้ความวิตกกังวลและความรุนแรงของการบาดเจ็บของผู้บาดเจ็บตามการรับรู้ของพยาบาลในหน่วยงานอุบัติเหตุ-ฉุกเฉิน ที่มีประสบการณ์การทำงานในหน่วยงานอุบัติเหตุ-ฉุกเฉิน เพศ และระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน
2. การศึกษาเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เจาะลึกถึงความวิตกกังวลของผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจร ในขณะที่รับการรักษาในหน่วยงานอุบัติเหตุ-ฉุกเฉิน
3. ศึกษาถึงวิธีการให้ความช่วยเหลือของพยาบาล ในการลดความวิตกกังวลของผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจรในหน่วยงานอุบัติเหตุ-ฉุกเฉิน
4. ศึกษาเปรียบเทียบความวิตกกังวลของผู้บาดเจ็บที่จำหน่ายออกจากหน่วยอุบัติเหตุ-ฉุกเฉิน กับผู้บาดเจ็บที่ต้องนอนรับการรักษาในโรงพยาบาล โดยควบคุมตัวแปรที่มีผลต่อความวิตกกังวล เช่น เพศ และความรุนแรงของการบาดเจ็บ เป็นต้น